

”Arviointi on arvon
antamista”

KUOPIO 25.-27.10.2016

A high-angle, close-up photograph of several children's hands clasped together in a circle on a green lawn. The children are wearing various colorful bracelets, including orange, green, blue, and yellow. The text "OPPI SYNTYY YHDESSÄ TEKEMÄLLÄ - EI MONISTAMALLA" is overlaid in white, bold, sans-serif font across the center of the image.

**OPPI SYNTYY YHDESSÄ TEKEMÄLLÄ
- EI MONISTAMALLA**

Miten mekin pääsisimme mukaan?

”Olin niin innoissani, että pussasin pyörääni”

kertoi tokaluokkalainen poika opettajalleen

ARVIOINTIAJATTELU + ARVIOINTITAITO + ARVIOINTIKULTTUURI

ARVIOINTIAJATTELU

MITÄ? Arvioinnin kohdentaminen oikein / arvioinnin tehtävät

MIKSI? Hyödyntää sekä arvioitavaa, että arvioitsijaa

MITEN? Soveltuvien menetelmien

MILLOIN? Oikea-aikaisuus

ARVIOINTITAITO

* Tavoitteet – toteutus – arviointi pedagogiikassa -> itsearviointi, vertaisarviointi, suullinen / kirjallinen / tuotos...

* Kriteeriperusteisuus – päättöarviointi...

ARVIOINTIKULTTUURI

* Arvot + normit + toimintatavat

* Vuorovaikutuksessa jaetaan -> kirjataan -> palataan -> kehitetään

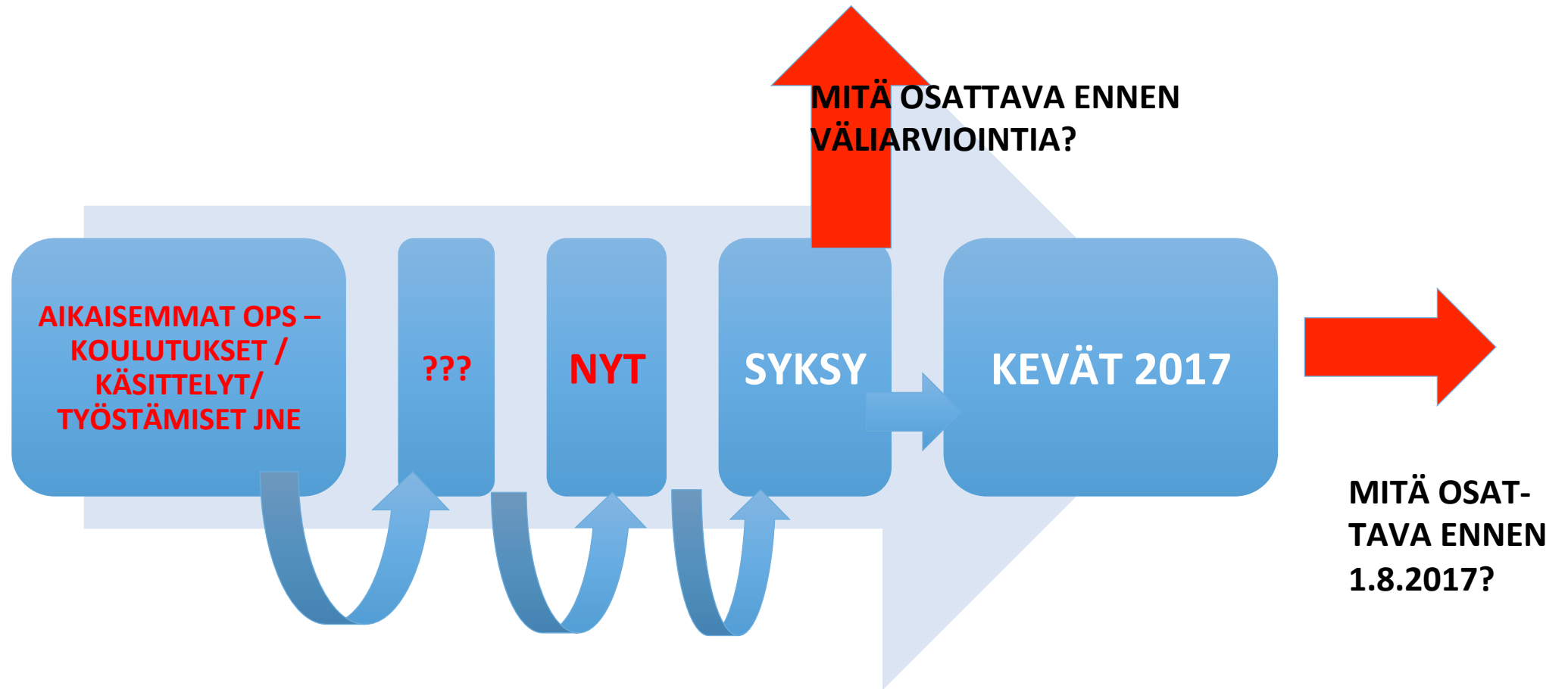
* Yhteiset pelisäännöt

Teemat

- **Kuulumiset / kokemukset / kysymykset** kouluilta liittyen opetussuunnitelman toteuttamiseen
 - Jokaiselta koululta jokin konkreettinen esimerkki siitä, miten käytänteitä on aloitettu kehittämään
- Arviointitaitojen kehittäminen – **arviointiportfolion rakentaminen** – formatiivinen arviointi – summatiivinen arviointi
 - Arviointilomakkeen rakentaminen: tavoitteet (kuvaa aina aiottua lopputulosta) ->kriteerit ->edistymisen arviointi
 - Prosessin johtaminen
- Arvioinnin laadullisuus ja monipuolisuus
- Minä oppijana

Kaikilla tulee olla mukana ops –perusteet kokonaisuudessaan!

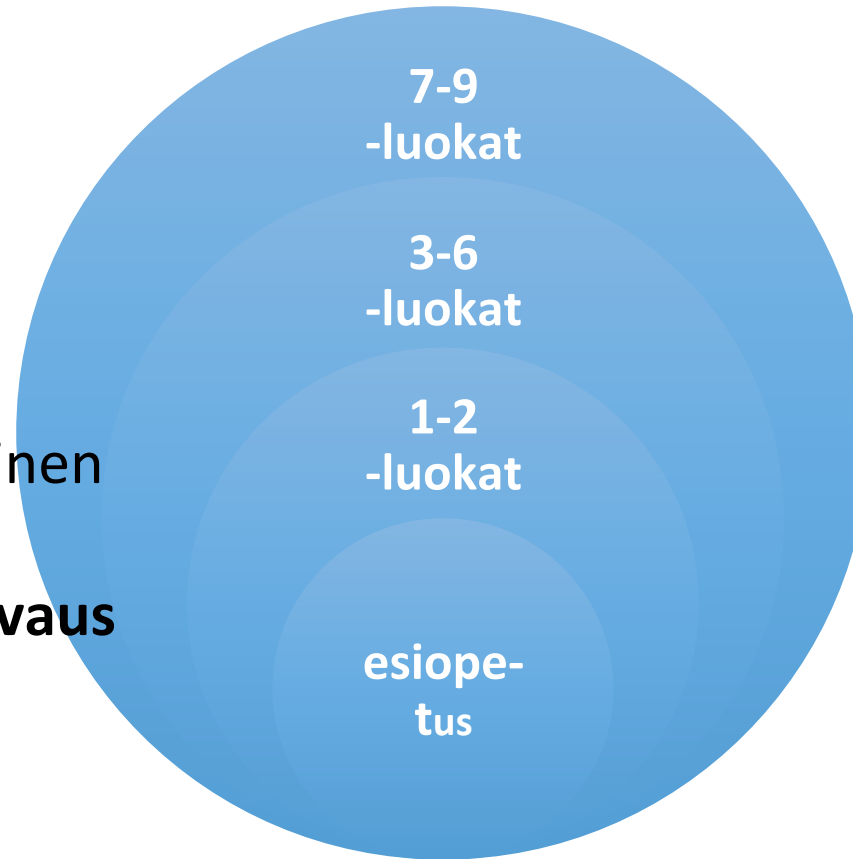
OPS TYÖKALUKSI -PROSESSI

OPS -TYÖSKENTELY – mitä ja miten?

esiopetus + vuosiluokkakokonaisuudet

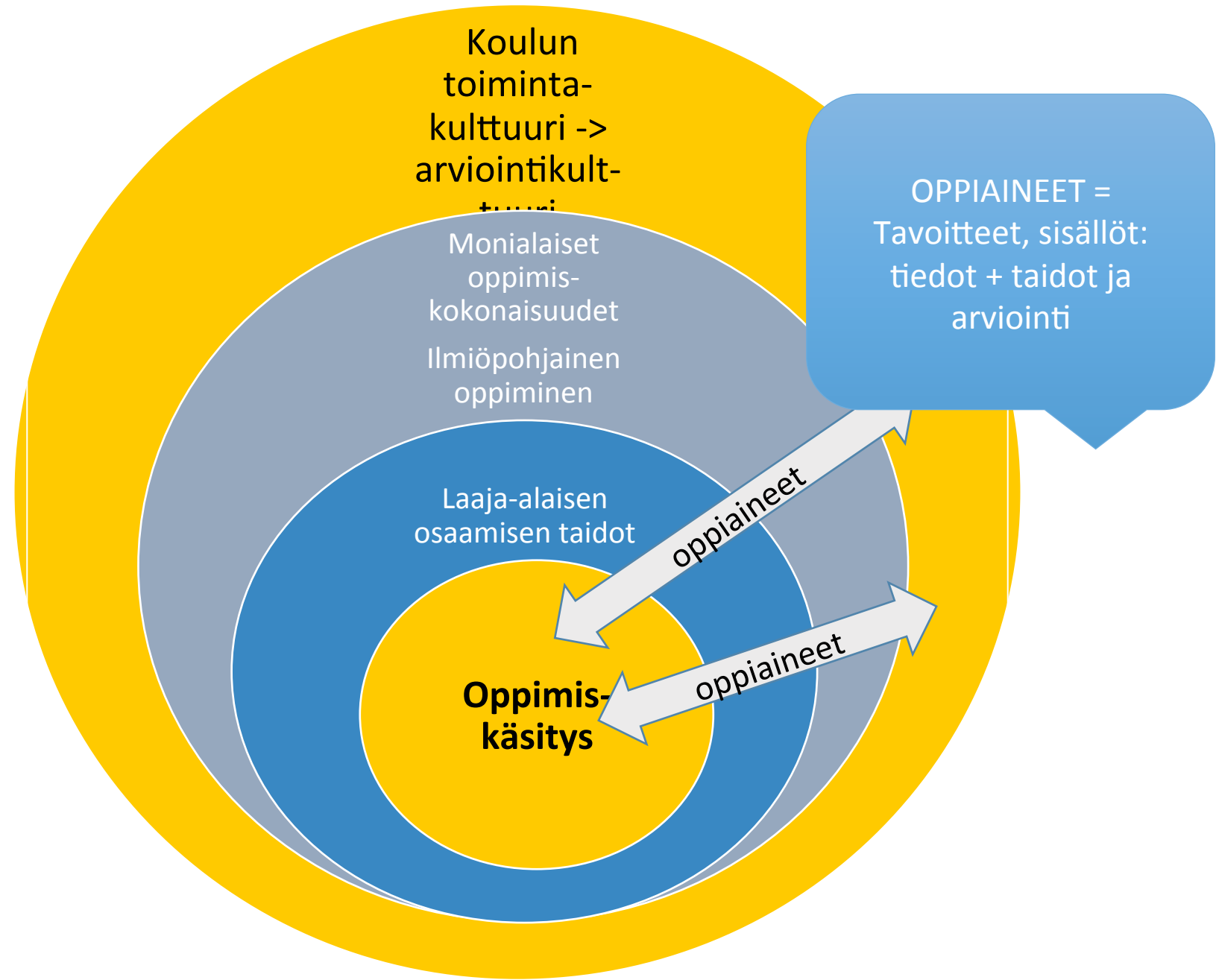
- **kuvaus oppijana:**
oppimisesta iloitseminen
koululaiseksi kasvaminen
oppijana kehittyminen
yhteisön jäsenenä kasvaminen
- **nivelvaiheiden prosessikuvaus**
- **laaja-alaisen osaamisen taidot:**
L1 – L7

Oppiaineet vuosiluokittain <-> arviointi

- **hyvän osaamisen kuvaus:** 2.luokan loppuksi
- **hyvän osaamisen kriteerit:** 6. luokan loppuksi ja päättöarviointi

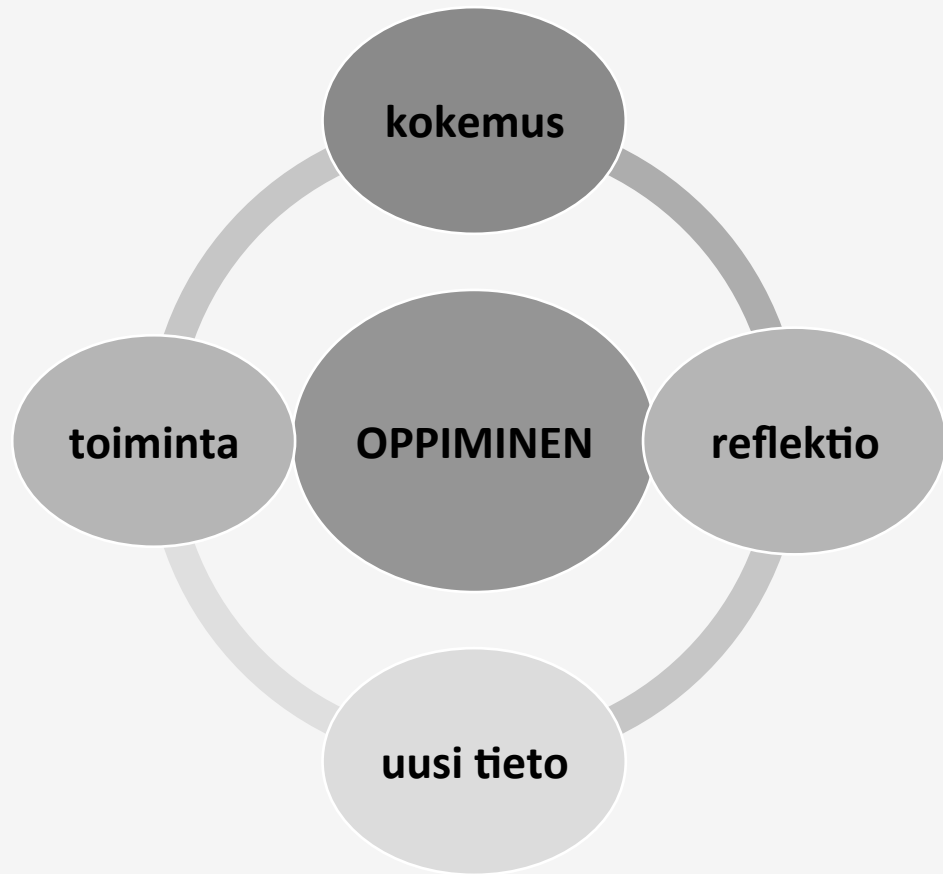
OPS perusteet (2014)

”Mitä on oppiminen?”

27.10.2016

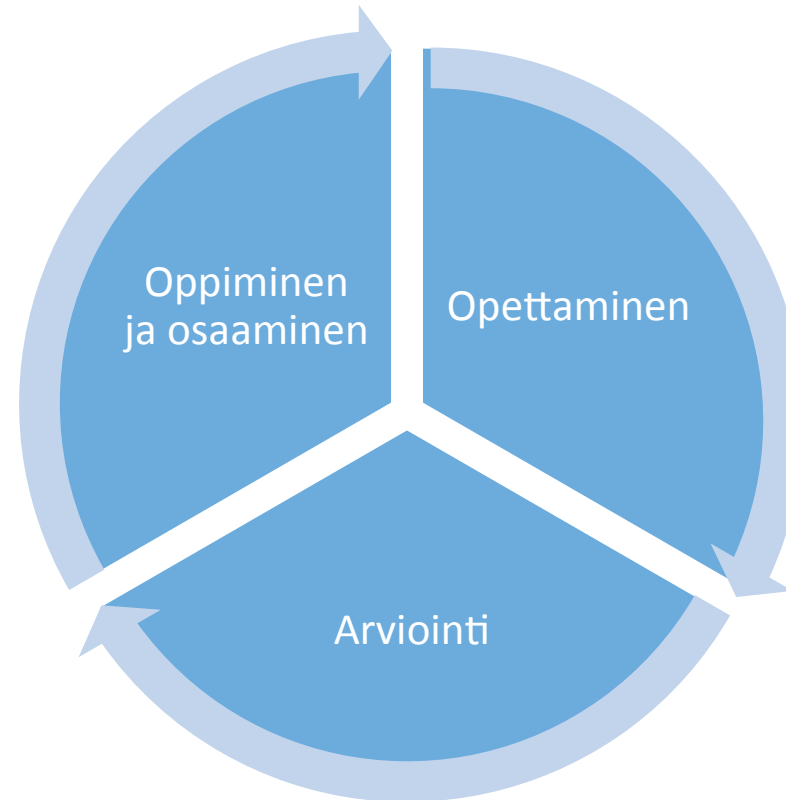
Miten oppimista
tapahtuu?

Käsitys oppimisesta

- Oppilas on ***aktiivinen toimija***
- Myönteiset tunnekokemukset, ***yhdessä tekeminen*** ja uutta luova toiminta edistävät oppimista
- Oppiminen tapahtuu ***vuorovaikutuksessa toisten kanssa*** – kielen ja vuorovaikutuksen merkitys, vertaisoppiminen
- Taitojen merkitys
- ***Kasvaminen vastuuseen omasta opiskelusta***
 - Oman oppimisprosessin hahmottaminen
 - Tavoitteiden asettaminen ja oman työn suunnittelu ja arviointi
 - Kannustavan ja ohjaavan palautteen merkitys

Oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteys:

- Arvioinnissa ei ole kyse irrallisesta tehtävästä tai toiminnasta.
- Oppiminen, opettaminen ja arviointi liittyvät kiinteästi toisiinsa.
- Oppimisen ohjaaminen ja opettamisen kehittäminen tapahtuvat arvioinnin avulla.

JOHDATUS ARVIOINNIN KESKEISIIN PERIAATTEISIIN (3/3)

Arvioinnilla on erilaisia tehtäviä a) opintojen aikana b) nivel- ja päättövaiheessa
c) kannustaminen d) erotteleva

a) **FORMATIIVINEN ARVIOINTI = ARVIOINTI OPINTOJEN AIKANA.**

-> Oppimisen **edistymisen** arviointi, laadullista, kuvailevaa ja solmukohtia analysoivaa
Tehtävänä antaa oppilaalle monenlaista kannustavaa ja opiskelua ohjaavaa palautetta
opiskelulle asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Huom! **Kannustava palaute ei ole sama kuin kannustava arvosanan antaminen**

b) **SUMMATIIVINEN ARVIOINTI = OPITUN ARVIOINTI**

- **Arvosanan antaminen perusopetuksen nivel- ja päättövaiheessa (numero tai kirjain).**

Tehtävänä kertoa suoritustasosta, myös **selektiivinen tehtävä**

Huom! Arvioinnin tulee olla tasa-arvioista ja yhdenvertaista = valtakunnallisesti vertailtavaa.

FORMATIIVINEN ARVIOINTI

ITSEARVIOINTI

VERTAISARVIOINTI

HAVAINNOINTI

PORTFOLIO

KANNUSTAMINEN

TYÖKANSIOT

OPPIMISPÄIVÄKIRJA

AINEISTOKOKEET

KIRJALLINEN KOE
SUULLINEN KOE

VERKKOKESKUSTELUT

OPPIMISKEKUSTELUT

ARVIOINTIKESKUSTELUT

SUMMATIIVINEN ARVIOINTI

EMPIRISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Oppimisen lähtökohtana tiedon staattisuus

BEHAVIORISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Oppiminen ymmärrettiin käyttäytymisen muutoksena

KONSTRUKTIVISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Oppiminen yhteisöllistä ja sosiaalista vuorovaikutukseen perustuvaa. Keskiössä oppimisprosessi ei vain lopputulos

KONTEKSTUAALINEN OPPIMISKÄSITYS

- Toimintaympäristön muutokset ja niistä johtuvat haasteet edellyttävät myös uudenlaista oppimista

OPPIJALÄHTÖINEN OPPIMISKÄSITYS

- Korostaa aktiivisia ja kriittisiä ajattelu- ja tiedonhankintataitoja sekä tiedon soveltamistaitoja

EMPIRISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Oppimisen lähtökohtana tiedon staattisuus

BEHAVIORISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Oppiminen ymmärrettiin käyttäytymisen muutoksena

KONSTRUKTIVISTINEN OPPIMISKÄSITYS

- Oppiminen yhteisöllistä ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvaa. Keskiössä oppimisprosessi ei vain lopputulos

KONTEKSTUAALINEN OPPIMISKÄSITYS

- Toimintaympäristön muutokset ja niistä johtuvat haasteet edellyttävät myös uudenlaista oppimista

OPPIJALÄHTÖINEN OPPIMISKÄSITYS

- Korostaa aktiivisia ja kriittisiä ajattelu- ja tiedonhankintataitoja sekä tiedon soveltamistaitoja

-> Yksilöiden kyvyt pysyviä sekä testein mitattavia ja arvioitavia

-> Oppilaiden suorituksia luokitellaan mittaamisen pohjalta. Numeroarvostelun asema korostunut.

-> Arvioinnissa kiinnitetään huomiota, miten opitaan. Lähtökohtana **oppijan omien kokemusten ja oman toiminnan arviointi** → **ITSEARVIOINTI**

-> Oppimisen ja arvioinnin lähtökohta **muuttuu muistavasta ja toistavasta kohti uutta kehittelevää ja soveltavaa oppimista ja niiden arviointia** → **ITSEARVIOINTI**

-> Korostuu **yksilön persoonallisen kasvun ja kehittämisen sekä itsearviointitaitojen kehittäminen** arvioinnin avulla

OPPIMISKÄSITYS

EMPIRISTINEN OPPIMISKÄSITYS

Oppimisen lähtökohtana tiedon staattisuus

BEHAVIORISTINEN OPPIMISKÄSITYS

Oppiminen ymmärrettiin käyttäytymisen muutoksena

KONSTRUKTIVISTINEN OPPIMISKÄSITYS

Oppiminen yhteisöllistä ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvaa. Keskiössä oppimisprosessi ei vain lopputulos

KONTEKSTUAALINEN OPPIMISKÄSITYS

Toimintaympäristön muutokset ja niistä johtuvat haasteet edellyttävät myös uudenlaista oppimista

OPPIJALÄHTÖINEN OPPIMISKÄSITYS

Korostaa aktiivisia ja kriittisiä ajattelu- ja tiedonhankintataitoja sekä tiedon soveltamistaitoja

ARVIOINNIN PERIAATTEET

Yksilöiden kyvyt pysyviä sekä testein mitattavia ja arvioitavia

-> Oppilaiden suorituksia luokitellaan mittaamisen pohjalta. Numeroarvostelun asema korostunut.

-> Arvioinnissa kiinnitetään huomiota, miten opitaan. Lähtökohtana **oppijan omien kokemusten ja oman toiminnan arviointi**

-> Oppimisen ja arvioinnin lähtökohta **muuttuu muistavasta ja toistavasta kohti uuttaa kehittelevää ja soveltavaa oppimista ja niiden arviointia**

-> Korostuu **yksilön persoonallisen kasvun ja kehittämisen sekä itsearviointitaitojen kehittäminen** arvioinnin avulla

ESIMERKKI OPPIMISKÄSITYKSEN YHTEYDESTÄ ARVIOINTIIN

Arviointi kohdistuu, kuinka hyvin ja täsmällisesti oppilas pystyy **toistamaan opettajan tarjoamaa tietoa**.

Arviointi kohdistuu **tietojen ja taitojen arviointiin, ei esimerkiksi työskentelyyn**.
Oppimistulos arvioidaan **vertaamalla lopputuotosta lähtötilanteeseen**.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota oppijan **ongelmaratkaisutaitoihin** ja kykyyn **ymmärtää** oppimiaan tietoja ja taitoja.

Oppijan **oma reflektointi ja itsearviointi** on tärkeää ja niiden merkitystä **korostetaan osana arviointia**.

Arvioidaan oppijan kykyä **rakentaa tietoja ja taitoja todellisista elämästä, autenttisista tilanteista tai oppijan ympäristöstä** käsin.

Käsitys oppimisesta -> käyttöteoriaksi

- **YHTEISOPETTAJUUS:** toisen työn havainnointi (auttaa tunnistamaan omaa opetustaan)
- Havainnointia voi keskittää esim. seuraaviin asioihin:
 - Oppilaiden aktiivisen toiminnan mahdollisuudet
 - Oppilaiden yksilöllisyyden huomioiminen
 - Oppimisen vuorovaikutuksellinen luonne
 - Oppilaiden oman työskentelyn tutkiskelu ja oppimisen prosessi
 - Oppilaiden ajattelun virittäminen ja ajan antaminen pohdinnalle
 - Palaute ja kannustus, joka vahvistaa oppilaiden myönteistä käsitystä itsestään
- → keskustelkaa yhteisesti havainnoistanne ja miettikää ++ / -
- Kehityskeskustelut – oman kehityssuunnitelman laadinta

MINÄ OPPIJANA

- Opettaja / oppilaskaveri voi toimia haastattelijana. Haastattelut voidaan videoida esim. kännykkäkameralla -> luokkakeskustelujen pohjana tai esim. oppimiskeskusteluissa
 - Mitä sinun mielestäsi on hyvä oppiminen?
 - Miten opit parhaiten? Yksin, ryhmässä vai aikuisen kanssa? Lukien, tutkien, kuunnellen, tehtäviä tehden vai jokin muu?
 - Miten muut voisivat tukea sinun oppimistasi?
 - Miltä sinusta tuntuu, kun opit jotain uutta tai harjoittelet uutta asiaa?
 - Mistä sinä iloitset koulutyössä ihan erityisesti? Mikä saa sinut koulupäivän aikana iloitsemaan / huolestumaan?

Minä Opin

pareit-
tain tai
ryhmässä

kuun-
telemal-
la

piir-
tämällä

teke-
mällä

lukemal-
la

kirjoit-
tamalla

avien
ai TV-sar-
jojen
kautta

JOHDATUS ARVIOINNIN KESKEISIIN PERIAATTEISIIN (2/3)

Arviointi on asetettujen tavoitteiden ja saavutettujen tulosten välistä vertailua

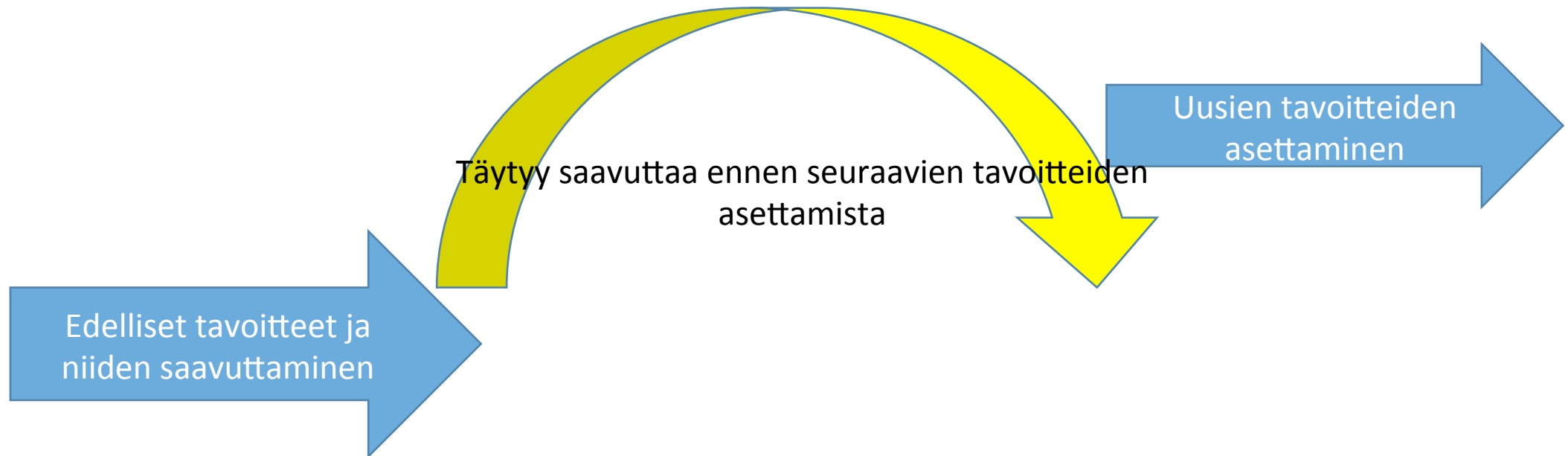
(Guba & Lincoln 1989, 22-26; Raivola 1995, 22-30)

- Vain asetettuja tavoitteita voidaan arvioida
- Arvioinnin kiinnittäminen tavoitteisiin tekee arvioinnista läpinäkyvämpää ja konkreettisempää
- Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan yhdessä ennalta sovituin kriteerein

Kriteeri = ”Mittatikku”, jolla arviointia suoritetaan

- Kriteerit johdetaan tavoitteista

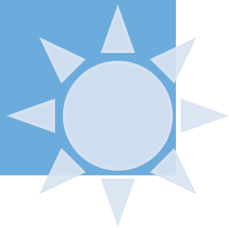
Oppilaan tavoitteiden asettaminen

TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

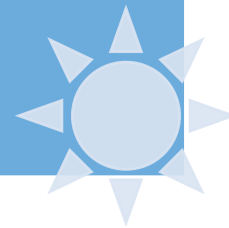
- Mitkä ovat oppimiselle asetetut tavoitteet (tiedot, taidot, asenteet, soveltaminen)?

Tavoitteet

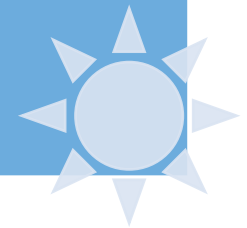
- Miten oppimiselle asetetut tavoitteet parhaiten tulee saavutettua (menetelmät, työskentelytavat, sisällöt jne.)?

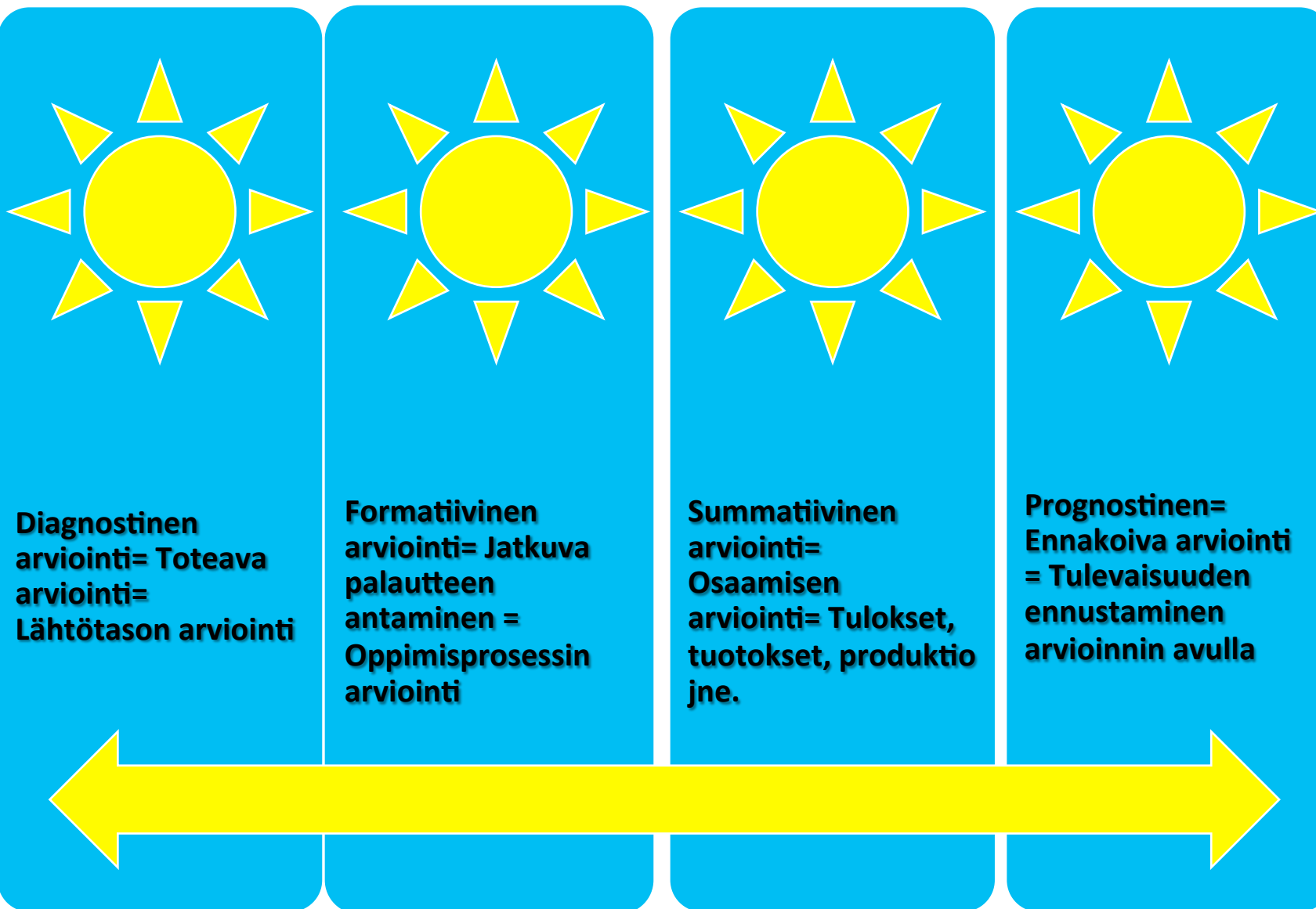
Toteutus

- **Miksi** arvioidaan? **Mitä ja miten** arvioidaan? Miten ja **missä yhteydessä** arviointipalautetta annetaan, jotta se **palvelee sekä arvioitavaa että arvioitsijaa?**

Arviointi

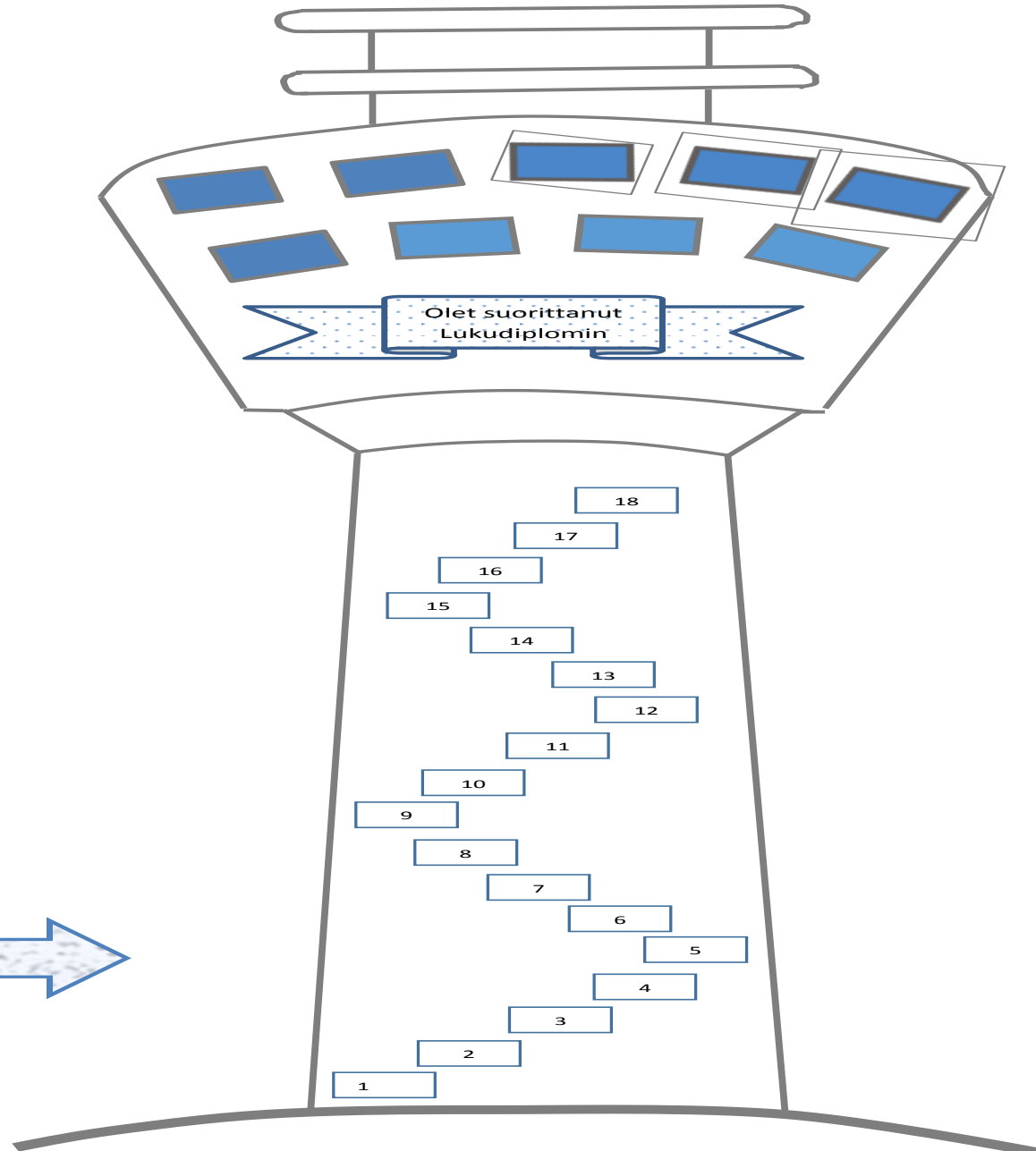

	Ennen arviointia= diagnostinen=toteava arviointi (preassessment)	Oppimisen arviointi (formative assessment)	Osaamisen arviointi (summative assessment)
Milloin?	Ennen työskentelyn alkamista. Toteaa oppilaan/opiskelijoiden lähtötason	Työskentelyn aikana	Työskentelyn päätyttyä
Miksi?	Jotta: - tiedettäisiin, mitä oppilas osaa. - ohjeet kohdentuisivat oikein jo suunnitteluvaiheessa. - oppilas huomaa, että arvostat hänen aiempaa osaamistaan.	Jatkuva palautteen antaminen. Seurataan oppimisprosessin ajan, miten oppiminen edistyy. Antaa mahdollisuuden tarkistaa oppilaan ja/tai opetusryhmän työskentelyä.	Tehdä näkyväksi, mitä oppilas on oppinut.
Miten?	Niin, että: - sopii yhteen asetettavien tavoitteiden kanssa. - ei tarvitse tehdä kirjallisesti. - antaa oppilaalle mahdollisuuden osoittaa osaamistaan monella eri tavalla. - arvioidaan vain yhtä asiaa kerrallaan.	Esimerkiksi: - tarkistuslistat, - oppimispäiväkirjat, - itsenäisesti tarkistettavat tehtävät, - oppilaiden vastaukset, - yhteenvedot, kysymysten laatiminen, - reflektiot oppimisesta, - projekti, kädennosto/ liikennevalot oppimisesta... HUOM! Mikään ylläolevista ei tarvitse olla kirjallinen/ Voidaan toteuttaa oppimisalustalla/ Tulee kohdistua oppimisprosessiin!	Täytyy sopia yhteen tavoitteiden, sisältöjen ja opetusmenetelmien kanssa. Voi olla suullista tai kirjallista. Voidaan toteuttaa yksilöllisesti tai ryhmässä. Voidaan tarvittaessa eriyttää opiskelijan (erityis)tarpeet huomioon ottaen.
Mitä muuta?	Antaa mahdollisuuden havaita, mitä ei enää tarvitse opettaa (=oppilaat osaavat jo). Suunnitellaan tulevaa oppilaiden tarpeet huomioon ottaen. Muodosta joustavia opetusryhmiä työskentelyn alussa.	Ei arvosanaa. Voidaan toteuttaa nopeastikin. Opiskelijan tulee myös ymmärtää, miksi oppimista arvioidaan. Reflektion väline, jolla oppimista suunnataan eteenpäin.	Arviointi / arvosanan antaminen: - perustuu tavoitteisiin ja opetuksen sisältöihin. - on aina perusteltua.

LUKEMINEN

18. Osaat tehdä johtopäätöksiä lukemastasi
17. Löydät lukemastasi tarvittavia tietoja
16. Luet ja ymmärrät erilaisia tekstityyppejä
15. Luet itsenäisesti kokonaisia kirjoja
14. Luet ja ymmärrät lyhyitä juonellisia tarinoita
13. Ymmärrät ja muistat lukemasi
12. Luet lyhyitä virkeitä
11. Luet äänteet sanoiksi
10. Luet äänteet tavuiksi
9. Osaat yhdistää kuulemasi äänteet sanoiksi
8. Osaat nimetä sanan loppuäänteen
7. Osaat nimetä sanan alkuäänteen
6. Osaat nimetä pienaakkoset
5. Osaat kirjain-äännevastaavuuden
4. Osaat nimetä suuraakkoset
3. Ymmärrät lukemisen merkityksen
2. Ymmärrät, miten puhe muutetaan kirjoitetuksi kieleksi ja kirjoitettu kieli puheeksi
1. Ymmärrät, että puheen voi jakaa sanoihin, tavuihin ja äänteisiin

Lukunopeus

ARVIOINNIN TAVOITE-
LÄHTÖISYYS 1-2 LUOKALLA

Arviointiportfolion rakentaminen

- Ryhmät:
 - Alakoulu: 1-2, 3-4 ja 5-6
 - Yläkoulu: aineryhmittäin
- Miettikää oppimiskokonaisuus (2-3 vkoa)
- Tutkikaa ops –perusteista, mitä tavoitteita sille on asetettu: **tieto, taito, arvot, asenteet**

Arvioinnin peruskysymykset arviointiportfolion kokoamisessa

MITÄ?

Teoria/käytäntö
Prosessi/tulos
Esiintyminen/
ryhmätyöskente-
ly...

MIKSI?

Motivointi,
arvosanan
antaminen,
palaute, virheiden
korjaaminen,
suunnan
valitseminen,
ohjaaminen...

MITEN?

Itsearviointi,
vertaisarviointi,
ryhmäarviointi,
kirjallisesti,
suullisesti, portfolio,
yksilökoee,
muistiinpanot
mukaan-koee,
esitelmä, esitys...

MILLOIN?

Jatkuvasti kurssin
aikana, puolivälissä
kurssia, kurssin
alussa, kurssin
päätyessä,
opintokokonaisuuden
opiskelun jälkeen...

KUKA?

Opiskelutoveri tai
toverit, itse,
opettaja, opettajat
yhdessä, ryhmä...

MISSÄ MUODOSSA ARVIOINTI ANNETAAN?

Sähköisesti,
paperilla,
todistuksena,
suullisesti...

Arviointiporftolion rakentaminen

Tavoite tai tavoitteet Opintokokonaisuudelle: tiedot, taidot, asenne, arvot	Mitä?	Miksi?	Miten?	Kuka?	Milloin?
Opintokokonaisuus ja tavoitteiden asettaminen opetussuunnitelman mukaan. -> Tavoitteet osana suunnittelua -> Tavoitteiden läpikäynti yhdessä oppilaiden kanssa. -> Oppilaan tavoitteiden saavuttaminen ja arviointi	Oppimisprosessi	Oppimisen edistäminen ja ohjaaminen, virheiden korjaaminen.	Itsearviointi, Vertaisarviointi, Opettajan antama palaute, Suullinen palaute edistymisestä	Oppilastoveri, ryhmä, opettaja, oppilas itse.	Jatkuvasti osana oppimisprosessia.

Arviointiporftolion rakentaminen

Tavoite tai tavoitteet Opintokokonaisuudelle	Mitä?	Miksi?	Miten?	Kuka?	Milloin?
T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä. --> Varmistaa, ymmärtääkö oppilas käsitteen keskiaika ja osaako hän käyttää käsitettä oikein.	- Käsitteen ymmärtämistä - Ajan hahmottamista - Sisällön hallintaa - Omaa työskentelyä ja siinä edistymistä (S2 Keskiajan osalta)	- Edistää oppilaan oppimista (=aikakausien hallinta, soveltaminen ja kertaaminen). - Ohjata oppimista - Korjata mahdollisia virhetulkintoja - Auttaa oppilasta havainnoimaan omaa edistymistään työskentelyssä	Opetuskeskustelu -> lähtötason arviointi, johon palataan Oppilasparin laatima tehtävä toiselle parille -> vertaisarviointi -> Itsearviointi työskentelytaidoista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Ryhmätyö keskiajasta -> Vertaispalaute + opettajan antama	Oppilastoveri, ryhmä, opettaja, oppilas itse.	Opetuskeskustelu -> Heti oppimiskokonaisuuden alussa Paritehtävä + vertaisarviointi, kun käsite on opeteltu ja sitä aletaan soveltaa Työskentelytaidot + itsearviointi oppimiskokonaisuuden päättyessä. Ryhmätyöstä vertaispalaute +

Opintokokonaisuuden/ monialaiset oppimiskokonaisuudet/ laaja-alainen osaaminen tavoite/tavoitteet	Mitä?	Miksi?	Miten?	Kuka?	Milloin?

ARVIOINTIAJATTELU + ARVIOINTITAITO + ARVIOINTIKULTTUURI

ARVIOINTIAJATTELU

MITÄ? Arvioinnin kohdentaminen oikein / arvioinnin tehtävät

MIKSI? Hyödyntää sekä arvioitavaa, että arvioitsijaa

MITEN? Soveltuvien menetelmien

MILLOIN? Oikea-aikaisuus

ARVIOINTITAITO

* Tavoitteet – toteutus – arviointi pedagogiikassa -> itsearviointi, vertaisarviointi, suullinen / kirjallinen / tuotos...

* Kriteeriperusteisuus – päättöarviointi...

ARVIOINTIKULTTUURI

* Arvot + normit + toimintatavat

* Vuorovaikutuksessa jaetaan -> kirjataan -> palataan -> kehitetään

* Yhteiset pelisäännöt

RYHMÄARVIOINTI

(Työskentelykysymyksiä)

- Miten ryhmä työskenteli?
- Miten oma työskentelysi edisti ryhmän muiden jäsenten oppimista ja/tai työskentelyä?
- Mitä yhteisessä työskentelyssä opittiin?
- Miten työskentelyä voisi parantaa ensi kerralla?
- Mitä tekisit kokonaan toisin?

Omiin kouluryhmiin:

- Miten ja milloin työskentely jatkuu tästä eteenpäin?
- Mitä sisältöjä / asioita meidän tulee käsitellä?
- Mitä eväitä oppimiskeskusteluun?

Minä oppijana – erilaisuusosaaminen

- Tehdään Kolbin oppimistyylytesti ao. linkistä:

<http://www.tenviesti.fi/test2.htm>

→ Kirjaa %-luvut eri tyyleistä

- Tehdään fläpille ”ristikko”, johon kirjataan eri tyylit sektoreihin
- Jokainen menee siihen sektoriin, mitä on eniten prosentteina
- Jokaiselle on monistettuna tarkempi kuvaus oppimistyylistä

(<http://www.tenviesti.fi/oppimistyylienkuvaus.htm>) . Saman tyylliset 4-hengen ryhmissä tutkailevat niitä ja pohtivat kuinka hyvin tunnistavat itsessään kuvattuja piirteitä -> puretaan keskustellen yhdessä

- -> Miten voimme hyödyntää yhteisömme erilaisuusosaamista esim. tiimityöskentelyssä, kehittämisessä, johtamisessa jne.
- Lopuksi vielä jokainen pohtii mitä osaamista haluaisi itselleen muista tyyleistä

Kyllä meillä osataan...

Pannaan hihat
heilumaan!